

Vækstmarkeds- strategi

Indien

Maj 2012

Regeringen

Indhold

1. Regeringens vision for et styrket fokus på Indien	3
2. Muligheder og udfordringer i Indien	5
2.1 Sektorerne: Markedsanalyse, danske styrkepositioner samt indsatser	6
Grøn vækst	6
Energi og miljøteknologi	6
Sundhed og velfærdsydelse	10
Søfart og “Det Blå Danmark”	11
Søfart	11
Infrastruktur	12
Fødevarer og landbrug	12
Forskning, innovation og uddannelse	13
2.2 Barrierer	14
ANNEX: Handlingsplan	15
Grøn vækst	15
Sundhed og velfærd	16
Søfart og “Det Blå Danmark”	16
Fødevarer og landbrug	17
Forskning, innovation og uddannelse	17
Kunst og kultur	18
Handel	18
Barrierer	18

1. Regeringens vision for et styrket fokus på Indien

Indien skal indgå i Danmarks og danske virksomheders ligning for vækst. Der iværksættes derfor en målrettet Indien landestrategi med fokus på såvel den offentlige sektor (centralregering og delstater) som den private sektor og med direkte afsæt i den 12. indiske femårsplan. Målet er at styrke interessen for danske løsninger og modeller på de sektorområder, hvor Danmark har styrkepositioner og bidrage til at flere danske virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder kan gøre sig gældende på det indiske marked.

Indien er blandt verdens hurtigst voksende vækstmarkeder med årlige vækstrater på 6-8 % og en middelklasse, der i stigende grad orienterer sig mod vestlige forbrugsgoder. Der forudses i det kommende år betydelige offentlige investeringer, der skal sikre fastholdelse af en inklusiv indisk vækst, som også kommer de store grupper i Indien til gode. Der er bl.a. særlig fokus på grøn vækst, udbygning af infrastruktur og sundhed. Det er vigtigt, at Danmark forholder sig aktivt til og udnytter matchet mellem indiske behov og danske styrkepositioner. I den sammenhæng står markedsføring af de danske kompetencer og styrkepositioner centralt.

Udgangspunktet for styrket dansk tilstedeværelse på det indiske marked er den dansk-indiske aftale fra december 2010 underskrevet af de to landes udenrigsministre. I december 2010 afholdtes det første møde i Fælles dansk-indisk Kommission (nedsat i 2008), der fremover skal drive samarbejdet og som mødes årligt, herunder på udvalgte sektorområder. Aftalen indebærer et styrket udenrigspolitisk sektorsamarbejde med Indien på alle de områder, hvor der er konkrete gensidige interesser. Der etableres fælles dansk-indiske arbejdsgrupper, der skal fremme sektorsamarbejdet bl.a. inden for søfart, miljø, fødevarer og landbrug. Aftalen lægger op til indgåelse af nye samt styrkelse af eksisterende rammer for sektorsamarbejdet: de såkaldte MOU's (Memorandum of Understanding). Afsættet for at intensivere og fastholde indiske beslutningstageres interesse i danske løsninger er denne aftale.

Der ligger i regeringens generelle vækstmarkedsstrategi en række tværgående tiltag, som selvsagt også vil blive forfulgt i forhold til Indien. Det handler indledningsvis om at styrke dels forbindelserne med vækstmarkederne via relationsopbygning og dels den løbende dialog med danske virksomheder om erhvervslivets behov.

Dernæst fokuseres på eksportfremmeindsatsen. Konkret prioriteres de kollektive eksportfremstød i endnu højere grad mod regeringens satsningsområder, 50 % af midlerne til fremstød øremærkes BRIK-markederne og vækstmarkederne, og det tilsikres, at andelen af SMVere, der benytter fremstødsordningen, øges eller som minimum fastholdes. Det handler også om at videreudvikle programmerne Eksportstart Vækst og Vitus Vækst, der leverer skræddersyet og individuel rådgivning til danske SMVere på vækstmarkederne, så endnu flere SMVere får succes på de nye markeder. Et yderligere eksportfremmemål er at styrke lokal tilstedeværelse på vækstmarkederne (f.eks. med fokus på sektorekspertise og CSR) samt udvikle programmer, der understøtter fælles salgsindsatser målrettet konkrete og større forretningsmuligheder på vækstmarkederne.

Eksportrådet og Eksport Kredit Fonden (EKF) etablerer et fælles rådgivningsteam for finansiering i København, der skal styrke danske virksomheders viden om og adgang til eksport- og investeringsfinansiering.

For at nedbringe de barrierer, som danske virksomheder står overfor på vækstmarkederne vil regeringen styrke det aktive arbejde i markedsadgangskomiteen i EU-kommissionen. Derudover vil Danmark gøre brug af de internationale forhandlinger om frihandel, af bilaterale møder samt styrke rådgivningen til virksomhederne for at fremme vilkår og rammebetingelser for danske aktører på vækstmarkederne. Regeringen vil via den samlede markedsføringsindsats gennemføre konkrete tiltag rettet mod vækstmarkederne, herunder øge kendskabet til danske produkter, løsninger og styrkepositioner. Markedsføringen af Danmark vil blive

understøttet af andre initiativer herunder Det Internationale Kulturpanels strategiske handlingsplan for en styrket kulturudveksling med BRIKS-(inkl. Sydafrika) landene, herunder Indien. Handlingsplanen har bl.a. til formål at markedsføre Danmark som land og fremme kultureksport og interkulturel dialog.

Regeringen styrker tillige investeringsfremmeindsatsen i Asien gennem flere opsøgende aktiviteter og gennem ansættelse af flere lokale investeringsrådgivere under Invest in Denmark. Desuden gennemføres en afdækning af investeringsfremmepotentialet på øvrige vækstmarkeder. Endelig vil regeringen fastholde og udbygge forsknings- og uddannelsessamarbejde med BRIK-landene.

Denne strategi indeholder en kort gennemgang af muligheder og udfordringer på det indiske marked efterfulgt af en analyse af områder, hvor der er et sammenfald af markedspotentiale i Indien og danske styrkepositioner. Dernæst beskrives nogle af de typiske barrierer, som udenlandske virksomheder møder i Indien og på det indiske marked. Endelig opregnes de prioriteter og handlinger regeringen vil forfølge i forhold til Indien for at forbedre dansk erhvervslivs muligheder.

En lang række sektorer og indsatsområder har været overvejet i det forberedende arbejde. I tillæg til indsatserne på vækstmarkederne i den overordnede Vækstmarkedsstrategi, har regeringen valgt at fokusere sin indsats i Indien på områderne:

1. Grøn vækst
2. Sundhed og velfærdssydelsler
3. Søfart og “Det Blå Danmark”
4. Fødevarer og landbrug
5. Forskning, udvikling og uddannelse

I hovedtræk indebærer indsatserne i forhold til Indien, at regeringen navnlig vil:

- prioritere langsigtet relationsopbygning og intensivere politisk, administrativt, fagligt og kommercielt samarbejde samt aktiv udveksling mellem danske og indisk aktører.
- indgå flere partnerskabsaftaler, MoU'er og skabe andre samarbejdsplatforme samt bruge disse offensivt mhp. spin-offs tilbage til dansk erhvervsliv. Afsættet herfor er den dansk-indiske aftale.
- styrke eksportfremmeindsatsen til gavn for bl.a. SMVer.
- arbejde for at styrke markedsføringsindsatsen med henblik på at øge kendskabet til danske styrkepositioner.
- styrke indsatsen med at reducere markedsbarrierer i Indien såvel bilateralt som gennem EU og andre internationale fora.
- øget fokus på investeringsfremme, herunder øget fokus på det politiske niveau.

2. Muligheder og udfordringer i Indien

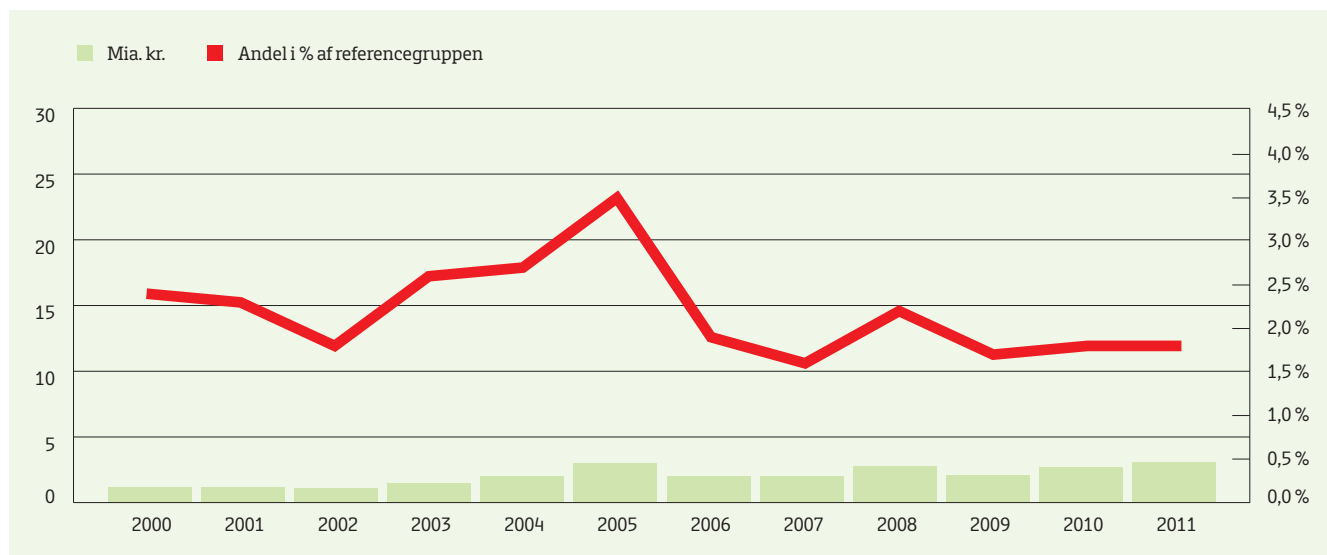
Indien er verdens største demokrati og med sin 1,2 milliarder store befolkning og med årlige vækstrater på 6-8 % kvalificerer Indien sig til gruppen af kommende økonomiske stormagter. I en række sektorer forudses meget betydelige investeringsprogrammer for mange milliarder kroner i de kommende år.

Danmarks vareeksport til Indien var i 2011 ca. 3,2 mia.kr., hvor den i 2000 var 1,2 mia.kr. Dette svarer til en årlig vækst på ca. 8,9 pct. årligt fra 2000 til 2011. På trods af den kraftige vækst, har Danmark mistet markedsandele i forhold til en referencegruppe af lande bestående af Tyskland, Sverige, Finland, Østrig, Belgien og Holland. I 2011 udgjorde Danmarks vareeksport 1,8 pct. af referencegruppens vareeksport til Indien i 2011, hvilket er et fald fra omkring 2½ pct. i 2000 og 3½ pct. i 2005.

Omvendt har Danmark den højeste serviceeksportandel til Indien af referencegruppelandene. Det er transportsektoren, der med en eksport på 555 mio. US\$ står for langt den overvejende del af eksporten. Transportsektoren og i særdeleshed søtransportsektoren står således for ca. 92 pct. af serviceeksporten til Indien. Generelt udgør serviceeksport til Indien ikke en særlig stor del af den samlede eksport for nogen af de øvrige referencegruppelande.

Indien adskiller sig på flere områder markant i forhold til de øvrige BRIC-lande. For det første har man en meget ung befolkning (60 % af befolkningen er under 30 år). Denne demografi kræver en massiv indsats på uddannelsesområdet. For det andet har Indien i det såkaldte "off grid India" ca. 700 millioner mennesker uden tilstrækkelig adgang til bl.a. elektricitet, drikkevand, veje med mere. En omfattende innovation finder sted her og kaldes "frugal innovation"

Danmarks vareeksport til Indien.

eller “omvendt innovation”. Det betyder, at varer og tjenesteydelser gøres billigere, enkle og mere robuste såvel som energieffektive. Visse amerikanske selskaber har fået øjnene op for mulighederne i dette Bottom of the Pyramid (BOP) marked og har følgelig udviklet produkter til en væsentlig lavere pris og egnet til flergangsbrug. Danmark er stort set ikke inde på dette marked endnu. Her er endog meget store erhvervsmuligheder, og adgang til innovativ styrkelse af vores konkurrencekraft.

Den private sektor i Indien er i overvejende grad orienteret mod hjemmemarkedet, om end de store konglomerater i stigende grad bliver mere internationalt orienterede. Den private sektor i Indien består af meget store konglomerater og familieejede firmagrupper. Deres forretningsområder er meget bredspektrede og kan være geografisk fokuseret. Fælles for alle er deres strategiske interesse i at tiltrække ny vestlig teknologi og investeringer. De har et ofte veludviklet forretningsmæssigt samarbejde med både indiske og udenlandske virksomheder.

Fra indisk side er statsligt engagement en forudsætning, og omdrejningspunktet er i meget stor udstrækning den offentlige sektor. Den offentlige sektor styres via femårsplaner, hvori overordnede prioriteter og indsatsområder fastlægges, herunder hvor og hvor meget, der skal investeres. Den 12. femårsplan begynder 1. april 2012. Denne femårsplan har fastlagt PPP (public private partnerships) som det overordnede instrument for planens gennemførelse.

2.1 Sektorerne: Markedsanalyse, danske styrkepositioner samt indsatser

De danske initiativer skal fokusere på områder, hvor der er et sammenfald mellem danske kernekompetencer og de fastlagte prioriteter i femårsplanen.

Grøn vækst

Energi og miljøteknologi

I et forsøg på at mindske afhængigheden af importeret olie og bidrage til at standse den globale opvarmning, ønsker Indien at styrke ny og vedvarende energi og intensivere råstofudvindingen og genbrug af råmaterialer. Der satses stort på vedvarende energi såsom vind- og solenergi, bio-brændsel samt vandkraft. Anvendelsen af gas og atomkraft vil ligeledes forøges og fremadrettet vil der kun blive opført kulkraftværker af typen Super Critical Boilers, der er betydeligt mere effektive end konventionel teknologi. Det er teknologi, hvor danske virksomheder er i front og har gode muligheder for at etablere yderligere eksport af danske løsninger.

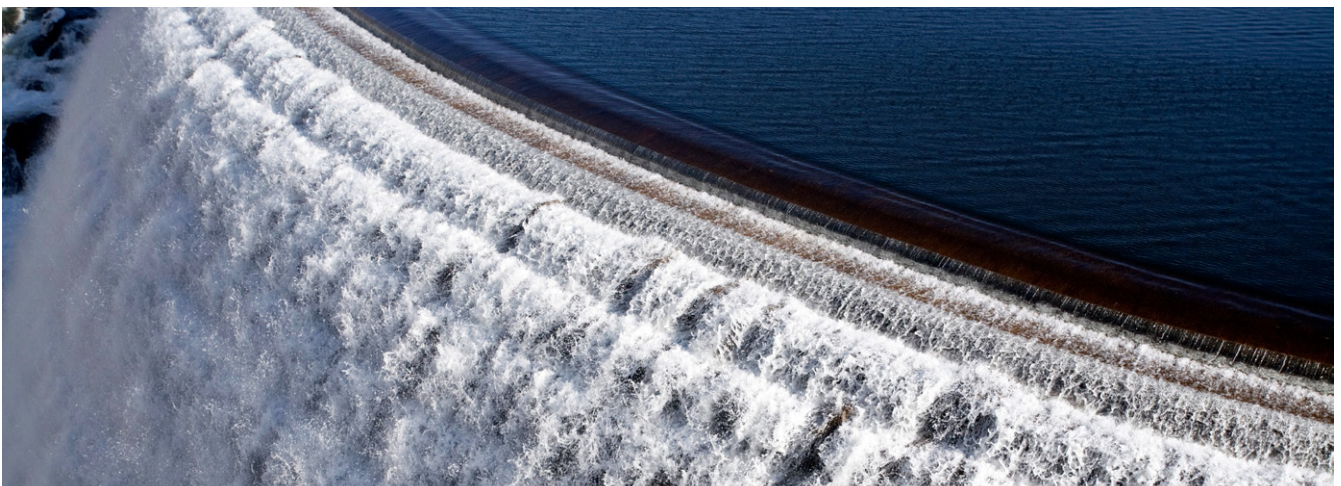
Vandområdet står også over for en lang række tiltag, herunder projekter inden for spildevandsrensning og opsamling af regnvand. Der er blandt andet behov for et overblik over den samlede mængde tilgængeligt vand, ligesom overvågning af vandets kvalitet og vandrørens tilstand er nødvendig. På nuværende tidspunkt transporteres vandet over store afstande, og der opleves et stort spild undervejs. Der skal derfor etableres en lang række anlæg til indsamling af regnvand. I denne forbindelse er der større behov for anskaffelse af pumpeudstyr. Generelt gælder det, at der sigtes mod billige og effektive løsninger.

Det er ikke kun vandkvaliteten, der ønskes forbedret. De indiske byer er generelt plaget af ringe luftkvalitet, hvorfor der skal opsættes måleudstyr i større byer. Energivenlige bygninger, der er tilpasset den lokale kultur, skal opføres overalt i byerne. Lignende effektiviserende tiltag vil også skulle ske inden for industriproduktionen. Større danske rådgivningsvirksomheder har i en årrække specialiseret sig i netop vand- og sanitetssektoren og besidder her store ekspertiser. Ikke mindst fordi netop dette område har været en fokuseret sektor i dansk udviklingspolitik. Med 700 mio. uden direkte adgang til drikkevand og med mangelfuld infrastruktur mv. vurderes der at være et særligt potentiale her.

Den fremadrettede indsats på miljøområdet vil fortsat have fokus på at bidrage til løsning af konkrete miljøproblemer i Indien og samtidig skabe afsætning for danske miljøløsninger. Der arbejdes på at komme i mål med det nuværende demonstrationsprojekt på spildevandsområdet. Målet er at udbrede modellen til andre sektorer og til andre geografiske områder.

For at styrke mulighederne på miljø- og energiområdet vil regeringen:

- kortlægge muligheder for off shore vindenergi og biomasse i Indien med henblik på at afsætte danske løsninger.
- styrke eksportfremme inden for energiteknologi og løsninger.
- udbygge demonstrationsanlæg i Indien inden for spildevandsrensning og vandforsyning og udvide det nuværende samarbejde til at omfatte spildevandsslam.
- udbrede modellen med demonstrationsprojekter fra spildevandsområdet til andre sektorer og til andre geografiske områder.
- teste og demonstrere danske miljøløsninger under indiske forhold og opbygge viden.
- styrke eksportfremme af danske miljøløsninger.
- styrke markedsføring af miljø- og energiteknologiske løsninger bl.a. via det offentlig-private markedsføringskonsortium State of Green.

TATA er interesseret i dansk miljøteknologi

- Eksportrådet i Indien har nu i et år været i dialog med TATA koncernen – Indiens største industrigruppe – om anvendelse af og investering i dansk miljøteknologi samt forhandling af miljøteknologiske produkter på det indiske marked. Baggrunden for samarbejdet er, at TATA's rodfæstede koncernpolitik om miljøansvarlighed og CSR.
- Dialogen med TATA's ledelse har bl.a. fokuseret på vandforbrug, spildevandsrensning, grønt byggeri, vindenergi og energieffektivitet.
- Resultater af den omfattende dialog er bl.a. konkrete forespørgsler på dansk brændselsteknologi – og der inden for spildevandsrensning underskrives en samarbejdsaftale i maj måned.

Indiens største vindmølleproducent udvider antallet af arbejdspladser i Danmark

- Suzlon - henholdsvis Indiens største og verdens femtestørste vindmølleproducent – har med hjælp fra Invest in Denmark - i 2012 fordoblet antallet af ansatte i sit danske selskab inden for R&D og projektledelse.
- Invest In Denmark har kunnet tilbyde Suzlon netværkskontakter samt finansieringsmuligheder til R&D-projekter i samarbejde med universiteter.
- Ved hjælp af Invest In Denmarks løbende indsats ventes Suzlons danske selskab at få 15 mand i Danmark fordoblet til omkring 30 i 2012. Dette sker i en tid, hvor vindindustrien er hårdt presset.

Dansk spildevandsrensning i New Delhi

- Danish Water Forum - et konsortium af virksomheder inden for vandrensning og spildevands-håndtering – er med støtte fra miljøstyrelsen gået sammen om fælles bearbejdning af den indisk offentlige kontrollerede vandsektor.
- Med Delhi JAL Board - det offentlige ejede vandværk i New Delhi og en central reference inden for sektoren – søges nu et demonstrationsanlæg etableret.
- **Projektets formål**
Halvering af energiforbruget, sikring af en forbedring af vandbehandlingen og opnåelse af en bedre drift af anlægget ved træning af personale.
- Projektet har fokus på opgradering af nuværende udstyr, således at rensningsanlægget kan forlænge sin levetid væsentligt til 1/10 del af omkostningen, ved et nyt anlæg – en omkostning der genvindes ved opnået energibesparelse inden for få år.
- Der er tale om et pilotprojekt, der skal skabe rammen for en storstilet dansk bearbejdning af den indiske offentligt ejede vandsektor.
- Allerede nu er der skabt betydelig opmærksomhed i Indien for den danske løsning, der er tilpasset markedet ved at være omkostningseffektiv i et land, der står overfor enorme udfordringer inden for vandforsyning og vandrensning.

Sundhed og velfærdsydelse

Inden for sundhedssektoren vil der de kommende år ske store investeringer. Det er blandt andet et mål, at alle børn skal have forebyggende vaccinationer. I forlængelse af den styrkede infrastruktur vil yderområderne få en forbedret adgang til sundhedsydelse og medicin. Der vil også ske store investeringer inden for Sundheds-IT. Sanitetsprojekter skal ligeledes være med til at sikre fremskridt i den indiske folkesundhed. Den 12. femårsplan indeholder ydermere en opfordring til, at der som udgangspunkt udskrives recepter til billig kopimedicin.

Den indiske stat vil ikke være i stand til at føre alle disse projekter ud i livet. Der vil derfor også her være et større behov for offentlig-privat samarbejde, ligesom der er åbnet op for udlicitering af sundhedsydelse. De kommende år vil der også opstå et stigende behov for test for diabetes, kræft, forhøjet blodtryk og andre livsstilssygdomme.

Alle de områder inden for sundhed, der er særlig fokus på i femårsplanen, vurderes at være områder, hvor Danmark besidder betragtelige kompetencer. Danmark besidder en række væsentlige kompetencer på sundhedsområdet og set i lyset af den udvikling Danmark p.t. gennemgår omkring infrastruktur på sundhedsområdet (sygehusbyggerier mv.) samt den spirende velfærdsteknologi vil Indien inden for ganske få år kunne være et interessant eksportmarked. Fx vil de særlige udfordringer omkring den hastige udvikling i livsstilssygdomme i Indien være særdeles relevante for danske medicinalvirksomheder og medicoindustrien ift. udvikling og eksport af medicin og diagnostisk udstyr.

For at udnytte mulighederne inden for sundheds- og velfærdsteknologi vil regeringen:

- arbejde for at der etableres et Memorandum of Understanding (MoU) med henblik på at styrke det bilaterale samarbejde på sundhedsområdet
- udarbejde en fælles handlingsplan med Indien om styrket samarbejde på bl.a. områderne nødberedskaber, forebyggelse og sundhedsfremme, herunder ikke-smitsomme sygdomme som f.eks. diabetes, hospitalssektoren og sundheds-IT og velfærdsteknologiske løsninger på ældreområdet
- arbejde for at styrke markedsføring af danske sundheds- og velfærdsteknologiske løsninger bl.a. via det offentlig-private markedsføringskonsortium for sundheds- og velfærdsløsninger

Søfart og “Det Blå Danmark”

Søfart

Transporten af varer ind og ud af Indien har været og forventes i de kommende år fortsat at være stigende, mens landet oplever vækstrater på 6-8 pct., og udbygger fremstillingsindustrien. Det gør det indiske marked attraktivt for danske rederier. Danske rederier er allerede dybt involveret i søtransport på indiske havne, og eksporten er betydelig, idet transportsektoren, herunder i særdeleshed søfartssektoren, står for 61 pct. af den samlede danske eksport til Indien og ca. 92 pct. af den samlede danske serviceeksport til Indien.

Foruden rederidriften er der muligheder inden for eksempelvis anlæg og udbygning af havneterminaler, som danske maritime virksomheder har ekspertise inden for. Indisk skibs/flåde personale finder i dag i vist omfang beskæftigelse om bord på danske skibe.

For at fastholde og styrke dansk søfart i Indien vil regeringen:

- afholde et skibsfartspolitisk seminar med deltagelse af repræsentanter fra erhverv og myndigheder i Indien
- styrke dialogen mellem indiske og danske søfartsmyndigheder med henblik på at iværksætte fælles samarbejdsprojekter.

Infrastruktur

For at sikre forsat høj økonomisk vækst er det nødvendigt, at Indiens infrastruktur bliver renoveret og udbygget. Infrastrukturen er i dag af en sådan beskaffenhed, at mange virksomheder afskrækkes fra at investere, og vareleverancer uden for de store byer er meget ustabile. Det vil kræve store investeringer, herunder i form af tiltrækning af private investorer. Der er fra indisk side stor interesse for at indgå i offentlig-privat samarbejde inden for netop infrastruktur projekter.

Der skal bl.a. bygges nye havne, og de eksisterende skal udbygges. Lufthavne i mange større byer har behov for moderniseringer, og samtidig er der brug for etablering af simple landingsbaner i mange mindre byer. Foruden dette er der også et stort behov for udbygning og effektivisering af elektricitetsnetværket, da der på nuværende tidspunkt opleves et enormt energispild. De massive investeringer i infrastruktur i byerne vil åbne op for mange store projekter. De kommende års stigende urbanisering kan kun varetages ordentligt, hvis der foretages de nødvendige investeringer. Disse gigantiske projekter forventes at skabe stor vækst hos underleverandører af bl.a. materiel, cement og inden for fremstilling, maling/kemi. Foruden de nævnte projekter er der et stort behov for markante private investeringer i logistik, herunder lagerfaciliteter og etablering af kølekæder.

Der vurderes på den baggrund at være store potentialer for danske virksomheder i relation til bl.a. bygning og drift af infrastruktur, affaldshåndtering, spildevandsrensning, byplanlægning, shipping og logistik og driftsmateriale.

Fødevarer og landbrug

Vækstraterne i landbruget er på nuværende tidspunkt markant under landets gennemsnit og over 50 % af Indiens befolkning er forsat beskæftiget inden for landbruget. Der er behov for massive investeringer, som kan medvirke til at sikre den fornødne vækst – især ved produktivitetstigninger.

Landbruget vil således få stor gavn af en række af de tidligere nævnte infrastrukturelle tiltag. Sektoren er yderst afhængigt af vandforsyningen og det er nødvendigt at udnytte vandudnyttelsen. Der er også behov for at forbedre

faciliteter til opbevaring og transport af afgrøder efter høsten kan spille en afgørende rolle for den fremtidige fødevarereproduktion.

Dette er nødvendigt, hvis den ekstremt høje andel af fødevarer der fordærves, førend de når forbrugerne, skal mindskes. Der efterspørges desuden en bred vifte af kvalitetsfrø, der kan sikre bønderne et mere sikkert og stabilt udbytte. Endelig gives meget store subsidier til pesticider i Indien. Dette kombineret med manglende uddannelse og dårlig ledelse medfører mange steder et overforbrug af kemiske pesticider på de enkelte marker. Der efterspørges derfor løsninger inden for bio-pesticider.

De største danske fødevarereksportører er i færd med at opbygge et ry for produkter af høj, ensartet kvalitet med minimalt indhold af reststoffer og pålidelige mekanismer til kontrol og sporbarhed. Samtidig er erhvervet kendetegnet ved et ekstraordinært højt vidensniveau og en høj integration i værdikæden med mulighed for at imødekomme mange af målsætningerne i den indiske politik for strukturudvikling af landbruget. Det velfungerende offentligt-private samarbejde omkring lovgivning og kontrol er en anden styrkeposition, som der fra indisk side er interesse for. Private investeringer inden for fødevarereproduktionen er tillige efterspurgt.

Danmarks muligheder for at opbygge et forspring bygger ikke kun på produkteksport, men også på eksport af systemer og viden. Her er integrationen mellem forskning, rådgivning og agroindustri et væsentligt plus, idet de danske aktører er vant til at samarbejde og kan supplere hinanden med leverancer til hele produktionsprocessen. I en vurdering af danske styrkepositioner er det derfor væsentligt at anskue hele landbrugs- og fødevarerektoren inklusive agroindustrien og kompetencerne inden for forskning og udvikling som en samlet klynge.

Højprissegmentet i form af den indiske middelklasse vokser, og det vurderes at efterspørgslen efter bl.a. vestlige fødevarer vil vokse markant. I tillæg til voksende fødevarereimport er der et udpræget potentiale for produktions- og procesudstyr samt know-how inden for fødevarerektoren.

De høje vækstrater medfører et akut behov for at stabilisere fødevarerpriserne og udvikle produktiviteten inden for bl.a. forarbejdning og mælkeproduktion. Det skaber potentialer

for både danske fødevarer- og agroindustrivirksomheder. Eksempelvis er Indien verdens største mælkeproducent, og blandt de største forbrugere af mælk og mælkeprodukter, og danske virksomheder forudser store eksportpotentialer inden for udstyr til fjerkræ og mælkeproduktion, herunder også udstyr til foderproduktion og foderfabrikker. Dertil kommer, at Indien har store problemer med madspild (op i mod 40 pct.), pga. manglende lagerkapacitet (kornsiloeer m.m.). Endelig kan nævnes, at Indien har vist interesse for systemløsninger inden for udvikling af maskiner og teknologi i relation til 2. generation biobrændstoffer.

På fødevarer- og landbrugsområdet vil regeringen styrke arbejdet i de to dansk-indiske arbejdsgrupper vedrørende landbrug og fiskeri og forarbejdning af fødevarer inden for de aftalte fokusområder bl.a. samarbejde om fælles forskningsprojekter, fødevarerinfrastruktur, indisk kapacitetsopbygning i forhold til fødevarerforarbejdning, plantekultivering, styrkede direkte erhvervs-kontakter og samarbejde om veterinær og sanitær kontrol.

Forskning, innovation og uddannelse

Styrket fokus på forskning, innovation og videregående uddannelse ses som en vigtig faktor for at sikre Indiens fremtidige vækst. Der efterspørges innovative løsninger i forhold til Indiens udfordringer med blandt andet sundhedsløsninger, energiforsyning og spildevandsrensning. I Indien har man særlig fokus på at udvikle billige løsninger, som især kan være til gavn for den fattigste del af landets befolkning ('frugal innovation' (eng.) eller omvendt innovation).

Samtidigt lægges en stor indsats i at tiltrække mange flere indiske virksomheder til forskningsmiljøet. Det private erhvervsliv og universiteterne ønskes ligeledes knyttet tættere sammen, og der vil således blive oprettet 'incubation parks' på en række af landets universiteter.

Ligesom forskningen, ønskes det at udbygge uddannelsessektoren. Private universiteter vil fremadrettet få adgang til at søge om offentlige midler. Universiteterne opfordres til at styrke deres internationalisering ved at indgå innovative samarbejdsaftaler med udenlandske universiteter. Ligeledes vil der blive åbnet yderligere op for udenlandske universiteter samt for alternative uddannelsesformer som eksempelvis fjernundervisning.

Danske styrkepositioner inden for bioteknologi er allerede et område, hvor Danmark og Indien har opbygget et indledende forskningssamarbejde. Dette samarbejde kan med tiden tænkes udvidet til andre områder inden for sundhedsforskning, men det kan også tænkes, at andre danske styrkepositioner opdyrkes fx inden for IKT og rumforskning. På uddannelsesområdet er der også potentiale for at styrke og udvikle uddannelsessamarbejde og studentermobilitet mellem Danmark og Indien, der på nuværende tidspunkt er på et relativt lavt niveau. Det forventes, at danske styrkepositioner inden for velfærdsuddannelser vil være særligt interessant for Indien samt den danske læringsstil med fokus på aktiv deltagelse, samarbejde og tværfaglighed.

For at udnytte mulighederne inden for forskning, innovation og uddannelse vil regeringen:

- arbejde for et Memorandum of Understanding (MoU) mellem Danmark og Indien, der kan bane vejen for, at virksomheder, universiteter, forskningsråd m.fl. kan etablere forsknings-, uddannelses- og innovationssamarbejder inden for særligt prioriterede områder
- analysere muligheder for et samarbejde omkring rumfart, som der er indiske interesse i
- opdyrke studentermobilitet og uddannelsessamarbejde mellem danske og indiske videregående uddannelsesinstitutioner
- via Internationalt Netværksprogram understøttes netværksaktiviteter, f.eks. videnskabelige workshops og rejsestipendier mellem danske og indiske forskere.

2.2 Barrierer

Generelle udfordringer og barrierer

Det indiske marked kan på mange virksomheder virke uoverskueligt og vanskeligt at håndtere. Forhold som store afstande, kulturforskelle, uigennemsigtige markedsvilkår på grund af bureaukrati og korruption, prissensitivitet, fragmentering af markedet som følge af regionale særvilkår samt en svag infrastruktur skaber tilsammen en stor usikkerhed.

Inden for flere sektorer vejer disse indtryk tungt i virksomhedernes overvejelser om at sætte ressourcer ind i en satsning på det indiske marked. Flere virksomheder følger interesseret væksten og udviklingen i Indien, men er tilbageholdende med at satse på Indien ud fra en betragtning om, at der på kort sigt er et bedre og mere sikkert forhold mellem investering og afkast ved at engagere sig på nærmarkedene eller andre vækstmarkeder.

Inden for visse sektorer gælder generelt, at markedsadgangen kan være særdeles uforudsigelig, idet vilkårene pludseligt ændres uden forudgående notifikation, eller forvaltes forskelligt i forskellige dele af landet.

Direkte handelshindringer

Det indiske marked for varer og tjenesteydelser er fortsat meget beskyttet af toldbarrierer. Åbning for import og investeringer sker gradvis på de områder, hvor Indiens interne udvikling og vækst kan understøttes.

Høje todsatser på det i forvejen overvejende prissensitive indiske marked er en vanskelig udfordring for danske virksomheder inden for flere sektorer. En færdigforhandling af en frihandelsaftale mellem EU og Indien vil forbedre dette.

Omvendt agerer EU over for Indien ved hvert år at indføre en række antidumpingtolde mod indisk eksport til EU. Det er til skade for de danske virksomheder, der anvender underleverandører fra Indien. Når EU indfører en antidumpingtold kan det have stor betydning for konkurrenceevnen for de danske virksomheder, der har etableret sig eller bruger underleverandører på det pågældende marked.

Tekniske handelshindringer

De tekniske handelshindringer knytter sig typisk til bureaukratiske procedurer og besværlige certificeringsprocesser,

ikke mindst i forhold til fødevarerområdet med det formål at opbygge og beskytte produktion i Indien.

På telekommunikationsområdet er der indført nye nationale sikkerhedsregler, som er potentielt indgribende i forhold til danske virksomheder. Reglerne indebærer en særlig sikkerhedsgodkendelse af udenlandske telekommunikationsudbydere, herunder krav om teknologioverførsel og anvendelse af indiske ingeniører. Dertil kommer problemer med en uklar lovgivning vedrørende standarder og krav til medicinsk udstyr.

Beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder

Indien har en stor lokal produktion af piratkopierede generiske produkter. Det rammer særligt lægemiddelinindustrien. Den indiske lovgivning lever ikke på alle områder op til forpligtelserne i TRIPS-aftalen om international beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Det har særlig betydning for patentlovgivningen. Dertil kommer, at Indien ikke har lovgivning om dataeksklusivitet, som er central for beskyttelsen af de data, der ligger til grund for markedsføringstilladelser af særlig relevans for lægemiddelindustrien.

I forhold til barrierer vil regeringen

- styrke det aktive arbejde, der allerede i dag sker i markedsadgangskomiteen under EU-kommissionen for at reducere barrierer for danske virksomheder.
- gøre mere målrettet brug af internationale forhandlinger, herunder frihandelsforhandlinger og bilaterale møder for at fremme vilkår og rammebetingelser for danske virksomheder i vækstlandene.
- styrke dialogen med Indien om barrierer i regi af den Fælles Kommission.
- øge information til og rådgivning af danske virksomheder mhp. at mindske skadevirkninger i tilfælde, hvor EU indfører antidumpingtold på varer fra Indien.

ANNEX: Handlingsplan

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Grøn vækst			
Energi Vindenergi- og Biomass-initiativer	Kortlægning af mulighederne for off shore vindenergi i Indien og biomasseteknologi med henblik på dansk-indiske løsninger. Gennemføres med udgangspunkt i eksisterende samarbejdsaftaler om vedvarende energi.	2012	Energistyrelsen
Energi Markedsføring og eksportfremme styrkes inden for energiteknologi- og løsninger		2012-2013	Energistyrelsen/ Udenrigsministeriet
Miljø Spildevandsrensning og vandforsyning	Der arbejdes videre med den nuværende model for etablering af danske demonstrationsanlæg i Indien med det formål at udbrede modellen til andre sektorer (f.eks. håndtering af spildevandsslam) og evt. andre geografiske områder end Delhi. Der sættes også på at finde private indiske samarbejdspartnere som alternativ til de offentlige anlæg. Gennemføres som led i implementeringen af samarbejdsaftalen for Miljø.	2012-2013	Miljøministeriet
Miljø Test og demonstration af danske miljøløsninger og videnopbygning	Under det nye MUDP (Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram) forventes der at kunne annonceres tilskud til danske virksomheder, der vil udvikle og demonstrerer deres miljøteknologiske løsninger under indiske forhold.	2012-2013	Miljøministeriet
Miljø Markedsføring og eksportfremme af danske miljøløsninger styrkes	Der gennemføres aktiviteter, der kan synliggøre danske teknologiløsninger inden for de prioriterede områder i den indiske 5 års plan		Miljøministeriet/ Udenrigsministeriet

ANNEX: Handlingsplan

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Sundhed og velfærd			
Der etableres et Memorandum of Understanding (MoU)	Formålet er at styrke det bilaterale samarbejde vedrørende sundhedssektoren. For at implementere MOU'en skal de to landes sundhedsmyndigheder underskrive en handlingsplan, der indeholder konkrete samarbejdsområder. De to lande kan bl.a. samarbejde inden for følgende områder: <ol style="list-style-type: none"> 1. Nødberedskaber ift. at sikre folkesundheden. 2. Forebyggelse og sundhedsfremme, herunder ikke-smitsomme sygdomme som f.eks. diabetes. 3. Hospitalssektoren og sundheds-IT. 4. Velfærdsteknologiske løsninger på ældreområdet. 	Forår 2013	Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Ministerbesøg i Indien	Formålet er at drøfte og underskrive MOU, informationsudveksling samt markedsføring af danske styrkepositioner inden for bl.a. sundheds-IT.	Forår 2013	Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Markedsføring af danske sundheds- og velfærdsteknologiske løsninger via det offentlig-private markedsførings-konsortium for sundheds- og velfærdsløsninger.	Formålet er at udbrede det internationale kendskab til Danmarks erhvervmæssige styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærdsløsninger ved at markedsføre Danmark som et land, der leverer sundheds- og velfærdsløsninger af en høj kvalitet.		Erhvervs- og Vækstministeriet/ Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse/Udenrigsministeriet

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Søfart og "Det Blå Danmark"			
Skibsfartspolitisk seminar Der afholdes et skibsfartspolitisk seminar med deltagelse af repræsentanter fra Indien.	Øge kendskabet til mulighederne for udenlandske rederier til at etablere sig i Danmark. Understøtte danske rederiers aktiviteter i Indien. Styrket bilateralt forhold til Indien på det maritime område, samt fælles drøftelse af aktuelle skibsfartspolitiske emner.	2012-2013	Erhvervs- og Vækstministeriet (Søfartsstyrelsen) i samarbejde med Invest in Denmark, Udenrigsministeriet
Dialog med indiske søfartsmyndigheder Dialogen mellem indiske og danske søfartsmyndigheder styrkes, herunder i regi af den fælles indisk-danske arbejdsgruppe om shipping.	Styrket bilateralt forhold til Indien på det maritime område og iværksættelse af mulige samarbejdsprojekter under den fælles indisk-danske arbejdsgruppe om shipping. Desuden forbedrede muligheder for at drøfte emner af fælles interesse, så samarbejdet kan udbygges.	2012-2014	Erhvervs- og Vækstministeriet (Søfartsstyrelsen)

ANNEX: Handlingsplan

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Søfart og "Det Blå Danmark", fortsat			
Pirateri Samarbejdet på pirateriområdet mellem Indien og Danmark søges udbygget bl.a. igennem aktiv deltagelse i ReCAAP samarbejdet.	Koordinering af respons på pirateritruslen i det Indiske Ocean til glæde for indisk handel og danske skibe.	2012-2013	Erhvervs- og Vækstministeriet (Søfartsstyrelsen)/ Udenrigsministeriet

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Fødevarer og landbrug			
Styrke arbejdet i de to fælles dansk-indiske arbejdsgrupper vedrørende henholdsvis landbrug og fiskeri og forarbejdning af fødevarer og facilitere direkte erhvervskontakter.	Stærkere dansk fodfæste på det indiske marked på danske styrkeområder som kapacitets-opbygning i forhold til fødevarerforarbejdning, forskning og udvikling, veterinær og sanitær kontrol og monitorering m.m.		Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Forskning, innovation og uddannelse			
Memorandums of Understanding (MoU) Der aftales Memorandums of Understanding (MoU) mellem Danmark og Indien inden for gensidigt prioriterede områder. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser har iværksat en rundtur på Danmarks universiteter med henblik på at afdække de faglige områder, som har universiteternes interesse i forhold til Indien. Rundturen forventes afsluttet i løbet af foråret 2012, og de indhøstede erfaringer vil danne baggrund for en prioritering af, hvilke områder Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser skal søge at etablere MoU's på. På nuværende tidspunkt har der allerede vist sig interesse for et samarbejde omkring rumfart.	Facilitere dansk-indisk samarbejde for universiteter, forskningsmiljøer og erhvervslivet. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser ønsker at etablere MoU's, som kan bane vejen for, at virksomheder, universiteter, forskningsråd m.fl. kan etablere forsknings-, uddannelses- og innovationssamarbejder med Indien inden for særligt prioriterede områder. Formelle samarbejdsaftaler på politisk niveau kan facilitere samarbejdet med Indien. Det er derfor vigtigt, at Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser fortsat afsøger mulighederne for at etablere MoU's som har gensidig interesse for Danmark og Indien.	2012	Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Internationalt netværksprogram Fremme videnskabelige netværk og samarbejde mellem danske og indiske forskere via Internationalt Netværksprogram.	Internationalt Netværksprogram kan søges af forskere på danske universiteter og virksomheder til samarbejde med indiske kolleger.	2012	Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser

ANNEX: Handlingsplan

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Kunst og kultur			
Etablere besøgsprogrammer i Danmark og i Indien og udbygge og facilitere kontakter og netværk mellem danske og indiske kulturaktører.	Skabe netværk mellem indiske og danske kulturaktører og identificere relevante fremtidige muligheder for styrket kulturudveksling mellem de to lande.	Løbende	Kulturministeriet

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Handel			
Øget støtte til danske virksomheder, der rammes af antidumpingtold mod Indien: En målrettet indsats i relevante antidumpingsager for at begrænse byrderne for danske virksomheder. Indsatsen vil bestå af information og rådgivning til danske virksomheder.	Mindske skadevirkningerne for danske virksomheder, når EU indfører antidumpingtold mod Indien.		Erhvervs- og Vækstministeriet

Tiltag	Forventet resultat	Tidshorisont	Ansvarlig
Barrierer			
Styrke det aktive arbejde, der allerede i dag sker i markedsadgangskomiteen under EU-kommissionen.	Reducere barrierer for danske virksomheder.	Løbende	Udenrigsministeriet
Gøre mere målrettet brug af internationale forhandlinger, herunder frihandelsforhandlinger og bilaterale møder.	Fremme vilkår og rammebetingelser for danske virksomheder i Indien.	Løbende	Udenrigsministeriet
Styrke dialog med Indien om barrierer i regi af den Fælles Kommission.	Fremme vilkår og rammebetingelser for danske virksomheder i Indien.	Løbende	Udenrigsministeriet
Øge information til og rådgivning af danske virksomheder.	Mindske skadevirkninger i tilfælde hvor EU indfører antidumpingtold på varer fra Indien.	Løbende	Erhvervs- og Vækstministeriet

Vækstmarkedsstrategi – Indien

2011/2012 : 14

Såfremt spørgsmål kan henvendelse rettes til:

Erhvervs- og Vækstministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf. : +45 33 92 33 50

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Tlf.: +45 33 92 00 00

Elektronisk publikation
978-87-92727-66-4

Design
e-Types & India

Foto
Colourbox
Lars Kruse/Aarhus Universitet

Web
Publikationen kan hentes på
www.um.dk og www.evm.dk